

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans
undervisning om kunskapsområdet sexualitet,
samtycke och relationer vid Lidingö anpassad
grundskola i Lidingö kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Lidingö anpassad grundskola i Lidingö kommun. Granskningen genomfördes under vårterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 8 april 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Lidingö anpassad grundskola senast den 15 oktober 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Lidingö kommun har inkommit med en sådan redovisning den 14 oktober 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: ge eleverna möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck

Lidingö kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 2: gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Lidingö kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 3: utforma utbildningen inom kunskapsområdet så att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande

Lidingö kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att Lidingö kommun tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- ge eleverna möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete som avser leda till att eleverna får ökade möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck. Skolan har sett över vilket behov som råder och har genom uppföljningen identifierat vilka åtgärder som behövs för att utveckla undervisningen kring hedersrelaterat våld och förtryck. Utifrån detta har huvudmannen skapat förutsättningar för samverkan mellan lärarna i svenska och samhällskunskap. Ett kompetensutvecklingsbehov hos personalen gällande hedersrelaterat våld och förtryck har också konstaterats föreligga och skolan planerar därför en fortbildning för personalen framöver. Utöver detta har skolan också uppmärksammat att de behöver ta fram material och metoder för att ge eleverna utökade möjligheter till att kritiskt granska och diskutera maktstrukturer. Det finns planer för att kartlägga befintligt material och arbetssätt som kan integreras i ämnena svenska och samhällskunskap. Skolan planerar även för att utveckla verksamhetsnära och individanpassade material och arbetssätt.

I redovisningen framkommer att huvudmannen förväntar sig att dessa insatser kommer verka främjande för ett långsiktigt arbetssätt inom kunskapsområdet som också kommer kunna appliceras på andra frågeställningar och livsområden. Bland annat avser insatserna att öka personalens kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck samt bredda arbetsmetoderna för att göra olika livsfrågor mer tillgängliga för eleverna, vilket i sin tur kommer att utveckla elevernas kunskaper och reflektionsmöjligheter inom kunskapsområdet.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Av huvudmannens redovisning framgår att flera åtgärder för att öka elevernas delaktighet i utformningen av undervisningen inom kunskapsområdet är planerade att genomföras under höstterminen 2025. För att fånga upp elevernas upplevelser och behov kommer eleverna få besvara enkäter samt delta i enskilda samtal. På det sättet kan undervisningen bättre anpassas och bli mer träffsäker för elevgruppen.

Utöver detta kommer gruppdialoger hållas mellan klassråd, lärare och kurator för att välja teman till arbetet med sexualitet, samtycke och relationer. Detta kommer att öka elevernas delaktighet och möjligheter att påverka undervisningens genomförande men också verka främjande för samarbetet mellan eleverna och personalen. Av redovisningen framgår även att klasserna ska involveras i val av undervisningsformer, så som diskussioner, rollspel, filmer och annat kreativt skapande.

En ökad delaktighet förväntas skapa ökad motivation bland eleverna vilket i sin tur förväntas leda till ett mer aktivt elevdeltagande och lärande. Rektorn och biträdande rektor kommer utöver dessa insatser att använda huvudmannens skolledarsamverkan för att lyssna in andra arbetssätt. Det framkommer i redovisningen att de redan inplanerade insatserna kommer att utvärderas innan beslut tas om ytterligare förändringar behöver ske för att öka elevernas delaktighet.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- utforma utbildningen inom kunskapsområdet så att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande

Av huvudmannens redovisning framgår att det på skolan finns planer på att utforska vilka fler skolämnen som skulle kunna ha en integrerad undervisning gällande hedersrelaterat våld och förtryck, utöver det redan påbörjade arbetet med att integrera kunskapsområdet i ämnena svenska och samhällskunskap. Tanken är att ett mer integrerat arbetssätt kommer att lyfta och normalisera kunskap och dialog om maktstrukturer och våld samt ge eleverna återkommande möjligheter att reflektera kring olika frågor som rör kunskapsområdet. Utöver det kommer ett årligt temaarbete kopplas ihop med en stadsövergripande arbetsmodell som syftar till att säkerställa barns rättigheter, tidigt uppmärksamma barns behov och ge samordnat stöd.

Genom detta förväntas eleverna öka sina kunskaper inom kunskapsområdet men också generellt gällande maktstrukturer och mänskliga rättigheter, vilket är främjande för värdegrundsarbetet på skolan.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Roger Persson, utredare.

I handläggningen av ärendet har även utredare Marta Rivelis medverkat.

Bilaga 1: Författningsstöd

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bidrar undervisningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Undervisningens innehåll

Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning

Lgra22, avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Samordnad undervisning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) Ledningen av utbildningen, Rektor.
Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Kunskaper i undervisningen

Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper, Mål.

Undervisningens form

Didaktiska val i undervisningen

Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper.
4kap. 9§ skollagen (2010:800) Inflytande och samråd, Allmänt om barnens och elevernas inflytande.
Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Mål.
Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Mål.
Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning tar rektorn ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Rektorns ansvar

Rektorns styrning

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Förutsättningar för samordning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) Ledningen av utbildningen, Rektor.

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Ansvar för kompetensutveckling

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.